

Samenwerking nodig voor ecologische waterkwaliteit

Onder de werktitel De Groene Motor heeft het ecologische deel van het Kaderrichtlijn Water (KRW)-programma van het Hoogheemraadschap Delfland een doorstart gemaakt. Betrokken partijen werken hierin nauw samen, hetgeen dit project bijzonder maakt.

Delfland heeft de afgelopen jaren al veel maatregelen uitgevoerd om de waterkwaliteit te verbeteren. Om de ecologische kwaliteit te verbeteren zijn natuurvriendelijke oevers, vispassages en vispaaiplaatsen aangelegd. Om in 2027 de ecologische KRW-doelen te halen is echter meer nodig. Er zullen ook ander type maatregelen nodig zijn, en maatregelen op plaatsen waar weinig ruimte beschikbaar is. Verder wordt er sterker ingezet op samenwerking met partijen in de omgeving. Delfland heeft gekozen voor een programmatische aanpak om dit te realiseren.

LievensCSO, Bureau Waardenburg en WB de Ruimte zijn gezamenlijk gecontracteerd om bij te dragen aan De Groene Motor. Drie medewerkers van deze bedrijven vormen samen met twee medewerkers van Delfland het kernteam dat De Groene Motor de komende drie jaar tot een succes zal maken. Ook de andere onderdelen van de projectorganisatie, zoals het programmatische team, zullen bestaan uit een mix van medewerkers van de verschillende organisaties. Vanuit het kernteam wordt het programma vormgegeven en aangestuurd, en wordt bepaald welke

Kunst in de polder: kind aait brasem.

medewerkers waar exact het beste ingezet kunnen worden om het programma te realiseren.

Thermometer voor succes

Het idee is dat de programmatische aanpak een vliegwieleffect genereert waarbij zoveel mogelijk mensen worden bereikt en enthousiast worden gemaakt. Het moet de motor zijn achter het bundelen van bestaande kennis en ervaring, en de ontwikkeling van ideeën en verbeteringen. "Wij hebben bewust gekozen voor een aanpak waarin voldoende tijd en ruimte beschikbaar is voor nieuwe ideeën", vertelt Helen Hangelbroek van Delfland. "Het plan wordt continu bijgewerkt met kansrijke maatregelen. Dit is in onze ogen essentieel om uiteindelijk het gewenste doel te bereiken." Er is inzicht nodig in welke maatregelen nodig zijn en welke het effectiefst zijn in het watersysteem. En hoe de veelheid van maatregelen elkaar zodanig aanvullen dat het einddoel in 2027 wordt gehaald. Door goed programmamanagement komt er zicht op de veelheid van maatregelen en kan worden bijgestuurd als dit nodig is. Het vertrekpunt is het behalen van het einddoel in 2027, en het daartoe voortdurend bijstellen van het maatregelenpakket. "Omdat onzekerheid in effectbereik een zeer grote rol speelt binnen ecologische maatregelen, is tussentijds monitoren en bijsturen noodzakelijk. Wij gaan voor kwaliteit, niet voor

het uitvoeren van zoveel mogelijk maatregelen", aldus Jos Geradts-Schermer van WB de Ruimte.

Samenwerkingsverband

De samenwerking tussen alle partijen is op opmerkelijke wijze tot stand gekomen. Delfland wilde niet een vooraf uitgedachte werkwijze voorschrijven, maar juist de markt actief betrekken. "Wij hebben gekozen voor een aanbestedingstraject in de vorm van een concurrentiegericht dialogo waarin een open gesprek en samenwerking met de markt centraal stond", vertelt Anky Spanjers van Delfland. "Ons uitgangspunt was dat hoe transparanter Delfland was, des te beter zouden de aanbiedingen vanuit de markt kunnen zijn. Wij hadden binnen onze organisatie behoefte aan een frisse blik van buitenaf." Er werden vijf potentiële bureaus geselecteerd op basis van een eerste voorstel. Deze partijen kregen vervolgens alle vrijheid in het stellen van vragen aan medewerkers van Delfland. De bureaus bepaalden zelf waar en hoeveel informatie ze ophaalden bij de organisatie. LievensCSO werkt vaker samen met Bureau Waardenburg en WB de Ruimte en is gewend om, in geval van grote projecten, samen te werken met partijen uit hun netwerk. Bureau Waardenburg is expert op het gebied van waternatuur, WB de Ruimte op procesmanagement en programmatisch aansturen en

Het bereiken van de gewenste ecologische waterkwaliteit vereist nauwe samenwerking.

LievensCSO op projectmanagement en planvorming. De partijen besloten hun krachten te bundelen en zich samen in te schrijven voor de tender van Delfland. "Het was ons bij deze drie partijen meteen duidelijk dat het hen oprecht ging om de dialoog, niet om ons te behagen. Ze vormden samen echt één partij. Wij wilden graag verrast worden en dat hebben zij gedaan met hun ingediende plan. Ook vonden wij het belangrijk dat wij in het tendertraject met mensen om tafel zaten die later ook onderdeel zouden uitmaken van het kernteam", aldus Spanjers. "Wanneer je een goed dialogogesprek wilt voeren, moet je als combinatie van nature graag willen samenwerken en elkaars bijdragen op proces en inhoud waarderen. Alleen dan kun je tot een vruchtbare samenwerking komen", vult Jeroen Rijnbeek van LievensCSO aan. "Er was in het aanbestedingstraject sprake van een daadwerkelijke dialoog waarbij we stapsgewijs steeds dichterbij de exacte behoefte kwamen. We zijn met een vol-

ledig open vraag begonnen en met een concrete aanpak geëindigd", aldus Hangelbroek.

Transparante werkwijze

Delfland heeft op zijn beurt de markt verrast. Velen gingen er vanuit dat hun voorkeur zou uitgaan naar een groot bureau. De omvang van de bureaus heeft echter geen enkele rol gespeeld in het besluit. Spanjers: "Door de gesprekken kwamen wij er al snel achter wat wel en niet goed werkt en met wie je wel en niet prettig samenwerkt. Onze keuze is gebaseerd op een zorgvuldige en objectieve afweging van alle ingediende plannen." Een goede samenwerking is het recept voor succes. "Ik vond het ontzettend leuk om de puzzel te maken, dankzij hun transparante houding. Hun openheid motiveerde mij enorm om met veel aandacht en energie te werken aan het tenderproject", vertelt Geradts-Schermer. "En ik heb de open, transparante houding vanuit Delfland ook echt bewust ervaren. Ik had tijdens de dialooggesprekken al meteen het

gevoel dat ik onderdeel uitmaakte van een team", aldus Rijnbeek.

Innovatieve maatregelen

"De Groene Motor focust zich op ecologische kwaliteit. De inhoud stuurt de energie", vertelt Geradts-Schermer. Door de verstedelijking zijn er in regio Delfland steeds minder plekken met ruimte. Met behulp van innovatieve maatregelen wil De Groene Motor, daar waar weinig ruimte beschikbaar is voor water, meer ecologische kwaliteit creëren zonder hierbij het waterafvoersysteem te verstoren. Denk aan oplossingen als onderwaterstructuren of eilandjes waarmee de diversiteit van de leefomgeving wordt vergroot. Innovaties hoeven niet per se nieuw te zijn. Oplossingen die succesvol zijn in andere regio's, kunnen ook een passende oplossing bieden in regio Delfland. Jos Spier van Bureau Waardenburg geeft als voorbeeld: "Op diverse plekken langs de grote rivieren en kanalen waar natuurlijke structuren ontbreken, worden als pilot dode bomen en rifkorven toegepast als schuil-, voedsel-, paai- en opgroeiplek voor vissen. Dergelijke structuren kunnen, aangepast aan de locatie, ook in de wateren van Delfland een ecologische functie vervullen."

Ideeën zijn welkom

Ook wil De Groene Motor nog meer dan voorheen het gesprek aangaan met de omgeving. Zo kan nog beter worden bepaald welke maatregelen nodig zijn en kunnen deze goed geregeld worden. "Het KRW-maatregelenpakket tot nu toe is vanuit onze organisatie bedacht. Nieuwe ideeën van partijen uit de omgeving zijn van harte welkom. Gemeenten zijn enthousiast en benieuwd naar welke maatregelen ecologisch gezien nog meer mogelijk zijn voor een mooiere leefbare omgeving. Ze willen graag dat hun gemeente is voorzien van schoon en gezond water", vertelt Spanjers. "Het is onze wens om nog meer betrokkenheid te creëren door ook burgers en vrijwilligers actief bij ons plan te betrekken. We hebben elkaar nu en in de toekomst hard nodig om op ecologisch vlak nog meer successen te behalen. Er zijn in het verleden al hele mooie burgerinitiatieven ontstaan waarbij vrijwilligers helpen in het onderhouden van de leefomgeving en verbetering van de waterkwaliteit", aldus Hangelbroek. Een mooi voorbeeld is de hulp die hengelsportverenigingen hebben geboden bij het vangen en overzetten van snoek naar de Delflandse vispaaiplaatsen door het organiseren van een viswedstrijd.

Jeroen Rijnbeek werkt bij LievensCSO; Anky Spanjers en Helen Hangelbroek bij Hoogheemraadschap Delfland; Jos Geradts-Schermer bij WB de Ruimte; en Jos Spier bij Bureau Waardenburg.

Waternatuur in Delft.

IN 'T KORT - De Groene Motor

De Groene Motor moet het ecologische deel van het KRW-programma herstarten

Door de maatregelen uit dit project moet de waterkwaliteit rond Delft verbeteren

In de aanbesteding stond een open gesprek en samenwerking centraal

De Groene Motor wil meer dan voorheen het gesprek aangaan met de omgeving